

Novetat legislativa

Activitat Parlamentària dedica un comentari en profunditat de les lleis aprovades durant el segon període de sessions, que tenen especial rellevància, sigui per raó de la matèria, de l'abast o de les novetats que introdueix. Cada comentari està elaborat per una persona coneedora de la matèria i del procés d'elaboració de la llei.

La Llei del Consell de Relacions Laborals. La primera llei de la legislatura és mostra del tarannà del Govern: impuls del diàleg i concertació social com a manera de governar

Mar Serna Calvo

Consellera de Treball

1. L'oportunitat de la creació del Consell de Relacions Laborals

Fins l'any 1997, el Govern de la Generalitat comptava amb tres organismes consultius, d'assessorament i de participació institucional en matèries sociolaborals i d'ocupació: el Consell de Treball, el Consell Català de Formació Ocupacional i Col·locació i el Consell Català de Seguretat i Salut Laboral. Mitjançant la Llei 3/1997, de 16 de maig, i amb el consens dels agents socials que formen el Consell de Treball, es crea el Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya (CTESC) amb la finalitat d'aglutinar en un sol òrgan les funcions consultives i d'assessorament del Govern en matèries sociolaborals i ocupacionals, a més de les matèries socioeconòmiques, i, al mateix temps, amb l'objectiu d'ésser l'òrgan de participació institucional i, així, aportar més agilitat i racionalització a la participació dels agents econòmics i socials.

Després d'avaluar el funcionament del CTESC d'ençà de la seva constitució, la Llei 7/2005, de 8 de juny, del Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya, modifica la naturalesa, la composició i les funcions d'aquest organisme amb dues finalitats bàsiques: reforçar i aprofundir la funció consultiva i d'assessorament del Govern i remetre la funció de participació institucional a les instàncies que correspongui, d'acord amb la regulació que s'aprovi. Així, doncs, aquest organisme es manté com a òrgan consultiu i d'assessorament del Govern en les matèries socioeconòmiques, laborals i ocupacionals.

La reforma del CTESC no és una modificació aïllada, sinó que s'insereix en un procés de reforma més ampli que pretén modernitzar i millorar les institucions d'autogovern de Catalunya

pel que fa a la matèria sociolaboral i facilitar la participació de les organitzacions sindicals i empresarials més representatives de Catalunya. En efecte, la mateixa Llei 7/2005, de 8 de juny, del Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya, avança la necessitat de crear òrgans de participació institucional després que aquesta funció hagi deixat de ser exercida per l'organisme esmentat.

D'altra banda, cal destacar que aquesta norma constitueix l'expressió de la voluntat dels agents socials i econòmics i del Govern de Catalunya de fomentar i afavorir la participació institucional, la concertació i el diàleg social, tal com es va recollir en l'Acord estratègic per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana, signat el 16 de febrer de 2005.

Agents socials i econòmics i Govern s'han posat d'acord per ordenar aquesta activitat tan important de representació institucional de les organitzacions sindicals i empresarials i de diàleg amb les instàncies polítiques.

En aquest context, la creació del Consell de Relacions Laborals respon a la doble necessitat de facilitar i racionalitzar el diàleg social, d'una banda, i de donar una cobertura estable a la participació institucional dels agents socials, de l'altra, tot fomentant i facilitant la cooperació i el diàleg permanents entre les organitzacions sindicals i empresarials i entre aquestes i l'Administració de Catalunya, com a instruments clau per a la garantia dels drets socials i laborals de les persones treballadores de Catalunya, la innovació, la competitivitat i la millora de la productivitat de les empreses i la modernització del sistema de relacions laborals de Catalunya en el seu conjunt.

La història recent de les relacions laborals a Catalunya mostra nombrosos exemples de participació institucional, així com d'acords assolits entre els agents socials i entre aquests i l'Administració catalana en relació amb importants matèries sociolaborals. Així, s'han creat la Comissió de Catalunya de Seguiment d'Eleccions Sindicals, la Comissió de Catalunya de Seguiment de la Contractació Laboral i, en compliment del mandat parlamentari que insta el Govern a crear meses sectorials de prevenció de riscos laborals en els sectors que tinguin els índexs de sinistralitat més elevats (Resolució 1529/VI del Parlament de Catalunya, de 17 d'octubre de 2002), la Mesa de Prevenció de Riscos Laborals i la Mesa de Seguretat i Salut Laboral en la Construcció a Catalunya.

Així, doncs, s'ha considerat necessari racionalitzar aquest diàleg social dotant-lo d'un fòrum permanent i unificat (sens perjudici d'una organització descentralitzada territorialment) de trobada i reflexió en matèria sociolaboral que simplifiqui i garanteixi més agilitat i eficàcia en la participació dels agents socials i de l'Administració, i que aglutina les diverses comissions i meses sectorials de participació que, en la pràctica, ja fa uns quants anys que actuen.

La creació del Consell de Relacions Laborals se situa en la línia del que disposa l'article 6, apartat 2, lletres c) i d) del Conveni núm. 150, de 1978, de l'Organització Internacional

La Consellera Mar Serna en el Ple presentant el Projecte de Llei.

Foto: Parlament de Catalunya.

del Treball, que estableix que l'Administració laboral ha de posar els seus serveis a disposició dels empresaris i dels treballadors i de les organitzacions respectives a fi de promoure (a escala nacional, regional i local, així com dels diferents sectors d'activitat econòmica) consultes i cooperació efectives entre els treballadors i els organismes públics i les organitzacions d'empresaris i de treballadors, així com entre aquestes últimes, i ha de donar assessorament tècnic als empresaris i els treballadors i a les organitzacions respectives que ho sol·licitin.

L'organisme de què tractem ja funciona amb èxit en altres comunitats autònomes, sovint amb una denominació similar. No obstant això, és important posar en relleu que el Consell de Relacions Laborals presenta unes particularitats notables respecte d'altres organismes autonòmics homònims, ja que la seva actuació es concentra en dues finalitats bàsiques. Així, el Consell de Relacions Laborals actua (1) com a òrgan permanent de trobada dels agents socials per propiciar acords i fomentar la millora de la negociació col·lectiva i (2) com a òrgan permanent de diàleg i cooperació d'aquests agents amb l'Administració de Catalunya i viceversa i, per tant, com a òrgan de participació institucional en matèria laboral.

El Consell de Relacions Laborals és de composició paritària i tripartida. La participació de l'Administració de Catalunya té dues finalitats bàsiques: d'una banda, facilitar la participació i la col·laboració efectives dels agents socials més representatius de Catalunya en el disseny i la posada en pràctica de les polítiques laborals de Catalunya mitjançant el diàleg i la concertació social, així com l'anàlisi i actuació sobre les situacions específiques per raó del territori i, d'altra banda, impulsar i donar suport, amb el màxim respecte per l'autonomia col·lectiva, als agents socials perquè duguin a terme la millora dels continguts i la racionalització i eficiència de l'estructura de la negociació col·lectiva.

Altrament, fruit igualment de la voluntat tripartida dels agents socials i del Govern recollida a l'Acord estratègic per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana, es crea la Comissió de Convenis Col·lectius com a organisme especialitzat del Consell de Relacions Laborals que té l'objectiu general d'impulsar, orientar i millorar l'estructura i els continguts de la negociació col·lectiva.

D'aquesta manera, Catalunya serà la primera comunitat autònoma que disposarà d'aquesta comissió especialitzada. Aquesta comissió actuarà com a observatori de seguiment de la negociació col·lectiva a Catalunya, serà l'òrgan de consulta i d'assessorament i la depositària dels acords i els pactes, entre altres funcions.

El Consell de Relacions Laborals es regula amb la Llei 1/2007, de 5 de juny, que és fruit d'un procés en què han participat activament amb les seves aportacions les organitzacions sindicals i empresarials més representatives.

2. Contingut de la Llei

La Llei consta d'un preàmbul, quatre capítols, catorze articles, dues disposicions addicionals, una disposició transitòria, una disposició derogatòria i dues disposicions finals.

El capítol I, de disposicions generals, relatiu a la creació, la naturalesa jurídica i les funcions, crea el Consell de Relacions Laborals com a òrgan de participació institucional, de diàleg social i de concertació social en matèria de relacions laborals entre les organitzacions sindicals i empresarials més representatives de Catalunya i l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

Es configura com a òrgan de caràcter col·legiat adscrit al departament competent en matèria laboral.

Entre les funcions que se li assignen hi ha les següents: impulsar el diàleg entre les organitzacions sindicals i empresarials en relació amb la millora i la racionalització de la negociació col·lectiva, la contractació i subcontractació d'obres i serveis, la igualtat i la no-discriminació, la seguretat i la salut laboral i la Inspecció de Treball i Seguretat Social; fer possible la participació institucional en matèria de relacions laborals; conèixer les línies estratègiques d'actuació en matèria de relacions laborals; ser consultat sobre els programes d'actuació inspectora a Catalunya, i treballar i millorar els elements en la negociació col·lectiva.

El capítol II en regula la composició. Preveu la presència de les organitzacions sindicals i empresarials més representatives i de l'Administració de la Generalitat de Catalunya. Es preveu expressament que en la seva composició es respecti la paritat entre homes i dones.

El capítol III, que regula l'estructura i el règim de funcionament, estableix com a òrgans del Consell els següents: el Ple, les comissions, els grups de treball, la Presidència, la Vicepresidència, la Secretaria General i la Comissió de Convenis Col·lectius. Així mateix, preveu la possibilitat de crear comissions territorials.

Pel que fa a les comissions, es preveu, entre altres, la creació de les següents: de seguretat i salut laboral, de seguiment de la contractació laboral, d'igualtat i del temps de treball i de la Inspecció de Treball i Seguretat Social.

La Comissió de Convenis Col·lectius es crea dins del Consell com a òrgan especialitzat en la matèria de negociació col·lectiva amb les funcions següents: d'observatori i de seguiment, de consulta i assessorament en la negociació dels convenis col·lectius, d'estudi i proposta per a la racionalització de l'estructura de la negociació col·lectiva a Catalunya, d'òrgan dipositari dels pactes, acords i codis de conducta i, si escau, dels convenis col·lectius, un cop superat el control de legalitat per part de l'autoritat laboral. Així mateix, es preveu expressament que tindrà la funció d'emetre l'informe que preveu l'article 7 del Reial decret 718/2005, de 20 de juny, pel qual s'aprova el procediment d'extensió de convenis col·lectius.

El capítol IV regula els recursos econòmics i humans del Consell.

La disposició transitòria regula la continuïtat dels òrgans consultius que es troben en funcionament en aquest moment fins que no es faci el desplegament reglamentari pertinent.

La disposició derogatòria deroga el Decret 249/1998, de 22 de setembre, de creació dels òrgans de participació institucional en el control i el seguiment de la contractació laboral a Catalunya.

Per acabar, les disposicions finals assenyalen el següent: la primera, una autorització al Govern perquè dicti les normes necessàries per desplegar i aplicar la Llei, i la segona, l'entrada en vigor l'endemà de la seva publicació el 12 de juny de 2007.

En resum, es tracta d'una Llei en què es constitueix un fòrum permanent i unificat de trobada i reflexió en matèria sociolaboral que simplificarà i garantirà una agilitat i eficàcia més grans de la participació dels agents socials i de l'Administració i que aglutina les diverses comissions i instàncies de participació que ja actuen en la pràctica.

La Llei dona compliment a un dels principis rectors de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, que declara que la Generalitat ha de promoure la creació d'un espai català de relacions laborals establert en funció de la realitat productiva i empresarial específica de Catalunya i dels seus agents socials, en el qual han d'estar representades les organitzacions sindicals i empresarials i l'Administració de la Generalitat, i que ha de fomentar una pràctica pròpia de diàleg social, de concertació, de negociació col·lectiva, de resolució extrajudicial de conflictes laborals i de participació en el desenvolupament i la millora de l'entramat productiu.